

Тасдиқ мекунам
Ректори Донишгоҳи давлатии
Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ,
доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор
 Раҳмон Д.С.
12.06. соли 2022

ХУЛОСАИ

кафедраи сиёсатшиносии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

Диссертатсияи унвончӯи кафедраи сиёсатшиносӣ Нуриддинзода Сайҷамолидин Ҳайдар дар мавзӯи «Назарфиребии сиёсӣ ҳамчун таҳдид ба суботи сиёсии ҷомеа (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)», барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳои технологияҳои сиёсӣ дар кафедраи сиёсатшиносии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ иҷро шудааст.

Нуриддинзода Сайҷамолидин Ҳайдар соли 2011 Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ бо ихтисоси омӯзгори забони англисӣ хатм кардааст. Соли 2020 Донишгоҳи миллии Тоҷикистонро бо ихтисоси ҳуқуқшинос хатм намуда, ҳоло ба ҳайси директори Муассисаи давлатии таълимии “Мактаби Президентӣ барои хонандагони болаёқат дар шаҳри Кӯлоб” фаъолият менамояд.

Роҳбарии илмии диссертант Муродова Гулҷеҳра Рӯзибоевна, номзоди илмҳои сиёсӣ, дотсенти кафедраи ҳуқуқ ва муносибатҳои байналмилалӣ Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ мебошад.

Диссертатсияи унвончӯи Нуриддинзода С.Ҳ. дар ҷаласаи кафедраи сиёсатшиносии факултети таърих, ҳуқуқ ва муносибатҳои байналмилалӣ Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи

Рӯдакӣ муҳокима гардида, барои ҳимоя тавсия шудааст. Дар раванди муҳокимаи диссертатсия иштирок намуданд: д.и.т., профессор Абдуллоев М.Х., н.и.т., дотсент Боқиев Р., н.и.т., дотсент Азамов Х.С., н.и.т., дотсент Назарзода П.С., н.и.с., дотсент Пирназаров Э., н.и.с. дотсент Муродова Г.Р., н.и.с., дотсент Муродов Т., н.и.с., Хусайнзода А., муаллимони калон Якубзода Ф., Шохруҳи С., Файзов Р., ассистентон Бобоев Д., Ҷобиров Ш., Кучаров А., Изатов У., Зарифов Х.

Кафедраи сиёсатшиносии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ диссертатсияи унвонҷӯ Нуриддинзода Сайҷамолидин Ҳайдарро муҳокима ва баррасӣ намуда, ҳулосаҳои зеринро пешниҳод менамояд:

Диссертатсия ба омӯзиши яке аз масъалаҳои муҳимтарини сиёсӣ омӯзиши назарфиребии сиёсӣ ҳамчун таҳдид ба суботи сиёсии ҷомеа (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон) бахшида шуда, дар он ҷанбаҳои назариявӣю методологии таҳқиқи назарфиребии сиёсӣ, шаклҳои истифодаи назарфиребии сиёсӣ дар муқобили суботи сиёсии Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди таҳлилу баррасӣ қарор дода шудаанд.

Муҳиммияти омӯзиши мавзӯ. Пайдоиши назарфиребии сиёсӣ таърихи қадима дорад. Дар ҳар даври замон онро ҳамчун яроқи идеологию психологӣ истифода намудаанд. Дар шароити муосир технологияҳои назарфиребӣ дар баробари давлатҳо, инчунин аз ҷониби ташкилотҳои террористию экстремистӣ ва ҳизбу ҳаракатҳои тундгаро ба таври васеъ истифода гардида истодаанд. Рушди технологияҳои иттилоотӣю коммуникатсионӣ ба ҳизбу ҳаракатҳои мазкур имконият додаанд, ки дар шабакаи интернет бо роҳи паҳн намудани ғояҳои ифротгароӣ ва тундгароӣ ба зехну тафаккури ҷомеа таъсиргузори намоянд. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон низ ин раванд ба як падидаи бесуботкунанда табдил ёфта истодааст.

Бояд гуфт, ки масъалаи назарфиребӣ ҳамчун таҳдиди воқеӣ ба суботи сиёсии ҷомеа то ба имрӯз хеле кам омӯхта шудааст. Ба истиснои мақолаҳо ва маърузаҳои ҷудогона, асари илмию таҳқиқотиеро, ки дар илмҳои сиёсии ватанӣ анҷом ёфта бошад, пайдо намудан мушкил аст. Чунин ҳолат омӯзиши масъалаи мазкурро боз ҳам муҳим мегардонад. Ҳарчанд олимони хориҷӣ истифодаи технологияи назарфиребӣ ва таъсиррасонидан ба афкори ҷамъиятиро таҳлилу таҳқиқ намуда бошанд, ҳам он таҳқиқотҳо дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон наметавонанд барои ҳалли мушкилиҳои ҷойдошта ва махсусан барои пешгирии таъсири манфии ин падида мусоидат намоянд. Бо назардошти хавфу хатари афзоиандаи назарфиребии сиёсӣ ва оқибатҳои ноговори он таҳқиқи ин масъала дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон хеле муҳим мебошад.

Навоварии илмию таҳқиқот. Дар доираи таҳқиқоти диссертатсионии мазкур бори аввал дар илмҳои сиёсии ватанӣ назарфиребии сиёсӣ ҳамаҷониба таҳқиқ гардида, хавфу хатари он дар марҳилаи навини давлатдорӣ миллӣ ва роҳу усулҳои муқовимат бо ин зухурот нишон дода шудаанд. Масъалаҳои ҷудогонаи навгонии илмию таҳқиқотро ба таври зерин муаррифӣ намудан мумкин аст:

– ҷанбаҳои таърихию сиёсии ташаккулёбии назарфиребии сиёсӣ таҳқиқ гардида, хусусиятҳои бевоситаи истифодабарии он дар фаъолияти субъектҳои сиёсии замони муосир муайян карда шудааст;

– самтҳои фаъолияти субъектҳои назарфиребии сиёсӣ таҳқиқ гардида, шаклҳои асосии истифодабарии технологияҳои мазкур муайян карда шудаанд;

– истифодаи технологияҳои гуногуни назарфиребии сиёсӣ дар фаъолияти ташкилотҳои экстремистӣ террористӣ таҳқиқгардида, оқибатҳои ноговории онҳо нишон дода шудаанд;

– фаъолияти таҳрибкоронаи созмонҳои террористӣ экстремистӣ мавриди омӯзиш қарор додашуда, дар ин замина таъсири назарфиребии

сиёсӣ ба суботи сиёсӣ ва амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда шудааст;

– таҷрибаи пешгирии оқибатҳои ногувори назарфиребии сиёсӣ таҳлилу баррасӣ гардида, дар асоси он роҳу усулҳои муқовимат бо технологияҳои назарфиребии сиёсӣ дар шароити муосир нишон дода шудаанд.

Аҳамияти назариявии натиҷаҳои таҳқиқот дар он ифода меёбад, ки хулосаҳои дар раванди таҳқиқот ба даст омада, барои пажӯҳиши минбаъдаи назарфиребии сиёсӣ, махсусан ҷиҳати таҳқиқи таҳдиду хатари ин падида ва оқибатҳои ногувори он метавонанд ҳамчун сарчашмаи назариявӣ истифода бурда шаванд. Аз ҳама муҳимин аст, ки дар таҳқиқоти мазкур ҷанбаҳои назариявии таҳдиду хатари назарфиребии сиёсӣ дар шароити Тоҷикистон қор кард шудаанд. Инчунин, хулосаҳои таҳқиқот барои возеҳу равшан намудани хусусиятҳои бевоситаи ҷангҳои иттилоотӣ низ мусоидат менамоянд.

Маводи диссертатсия дар раванди таълими фанҳои сиёсатшиносӣ, амнияти миллий, равандҳои сиёсӣ, инчунин дар таҳияи барномаҳои таълимӣ ва китобҳои дарсии фанҳои мазкур метавонад истифода шавад. Инчунин, аҳамияти назариявии натиҷаҳои таҳқиқот бо он асоснок карда мешаванд, ки хулосаҳо ва баррасиҳои муаллиф дар заминаи таҳлили назарияҳои илмӣ ва тағйирпазирии равандҳои сиёсӣ анҷом дода шудаанд, ки дар самти қор карди концептуалии муқовимат бо назарфиребии сиёсӣ дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳим мебошанд.

Хулосаҳо ва натиҷаҳои асосии диссертатсия дар қоркарди иловагии концепсияҳои амнияти миллий ва амнияти иттилоотии Ҷумҳурии Тоҷикистон, стратегияи муқовимат бо экстремизм ва терроризм, дар қоркард ва таҳияи қонун дар бораи муқовимат бо назарфиребии сиёсӣ метавонанд истифода бурда шаванд. Маводи таҳқиқот барои ташаккули ҷаҳонбинии назариявии муҳаққиқони ҷавон

ва онҳое, ки ба омӯзиши назарфиребии сиёсӣ машғул мегарданд, аҳамиятноқ мебошад. Тавсияҳои амалии муаллиф ва хулосаҳои диссертатсия дар фаъолияти мақомоти ҳокимияти давлатӣ чиҳати татбиқи сиёсати давлатии иттилоотии Ҷумҳурии Тоҷикистон, барои танзиму назорати шабакаи интернет, инчунин дар татбиқи чорабиниҳои сатҳи маҳаллӣ ва минтақавӣ оид ба пешгирии таъсири манфии назарфиребии ташкилотҳои террористӣю экстремистӣ хеле муҳим мебошанд.

Асосҳои назариявӣю методологии таҳқиқот. Раванди омӯзиши мавзӯро пеш аз ҳама, сарчашмаҳои илмӣ ва осори мутафаккирони давраҳои гуногуни таърихӣ ташкил менамоянд. Инчунин, барои асоснок намудани технологияҳои навини назарфиребии сиёсӣ асарҳои илмию таҳқиқотии олимони хориҷию ватанӣ истифода бурда шудаанд. Дар диссертатсия зимни таҳқиқи ҷанбаҳои назариявӣю методологии мавзӯю концепсияҳои илмӣ «идоракунии омма ва издиҳом», «афкори ҷамъиятӣ ва усулҳои ташаккул додани он», назарияи «иртиботи сиёсӣ», «ҷангҳои иттилоотӣ», «таъсиррасонии психологию иттилоотӣ», «ҷангҳои идеологӣ» ва ҷанде дигар истифода бурда шудаанд.

Инчунин, дар раванди таҳқиқот методҳои мушаххаси илмӣ аз ҷумла, методҳои таҳлили системавӣ, функционалию сохторӣ, типологӣ, мониторинги шабакаҳои иҷтимоӣ истифода бурда шудаанд.

Ҳамин тавр, мазмуну мундариҷаи диссертатсия ба талаботи муқарраргардида ҷавобгӯ буда, таҳқиқоти илмӣ анҷомёфта башумор меравад.

Мазмун ва муҳтавои диссертатсия дар шакли мақолаҳои илмӣ дар нашрия ва маҷаллаҳои илмӣ шомили рӯйхати маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба нашр расида, моҳият, мундариҷа ва мазмуни таҳқиқоти диссертатсиониро инъикос менамоянд. Ҳаҷми умумии мақолаҳои таҳқиқотии марбут ба диссертатсия аз чор адади ҷопӣ иборат аст.

**Мақолаҳои илмие, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандаи
Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии
Тоҷикистон ҷоп шудаанд:**

- [1]. Нуриддинзода С.Ҳ. Истифодаи назарфиребии сиёсӣ дар шароити тавсеаи шабакаи интернет [Матн] / С.Ҳ. Нуриддинзода // Тоҷикистон ва ҷаҳони имрӯз. – 2021. –№ 3 (75). –С.67-83.
- [2]. Нуриддинзода С.Ҳ. Ҷанбаҳои назариявӣю методологии таҳқиқи назарфиребии сиёсӣ [Матн] / С.Ҳ. Нуриддинзода // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – 2021. –№5. –С.282-290.
- [3]. Нуриддинзода С.Ҳ. Истифодаи назарфиребии сиёсӣ дар фаъолияти ташкилотҳои экстремистӣю террористӣ [Матн] / С.Ҳ. Нуриддинзода // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – 2022. –№5. –С.282-290.
- [4]. Нуриддинзода С.Ҳ. Роҳи усулҳои муқовимат ба назарфиребии сиёсӣ дар шароити муосир [Матн] / С.Ҳ. Нуриддинзода // Тоҷикистон ва ҷаҳони имрӯз. – 2022. –№ 1 (77). –С.67-83.

Дар маҷмӯъ, мазмуну мундариҷаи таҳқиқот, маводи дар диссертатсияи стифода шуда, ҷанбаҳои назариявӣю методологии диссертатсия ба ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳои технологияҳои сиёсӣ мувофиқат менамояд. Диссертатсия аз рӯи натиҷаи назариявӣ ва ҳулосаҳои илмӣ, тавсияҳои амалӣ ва сатҳу сифати таҳияи худ ба талаботи муқаррарнамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ арзёбӣ мегардад.

Аз натиҷаҳои муҳокима,

ҚАРОР ҚАРДА ШУД:

1. Рисолаи илмии Нуриддинзода Сайҷамолӣдин Ҳайдар дар мавзӯи «Назарфиребии сиёсӣ ҳамчун таҳдид ба суботи сиёсии ҷомеа (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)», таҳқиқоти илмӣ-соҳавӣ ва ба талаботи

пешбинигардидаи сохибшудан бадараҷаҳои илмӣ ва додани унвонҳои илмӣ ҷавобгӯ мебошад.

2. Рисолаи илмии Нуриддинзода Сайҷамолидин Ҳайдар дар мавзӯи «Назарфиребии сиёсӣ ҳамчун таҳдид ба суботи сиёсии ҷомеа (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯи ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ барои гузаштани даври дуҷуми экспертизаи муассиса тавсия карда мешавад.

Хулоса дар ҷаласаи кафедраи сиёсатшиносии факултети таърих, ҳуқуқ ва муносибатҳои байналмилалӣ Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ (Протоколи № 9 аз 25 апрели соли 2022) қабул гардидааст.

Дар ҷаласа иштирок доштанд: 14 нафар. Натиҷаи овоздиҳӣ: «тарафдор» - 14 нафар, «зид» - нест, «бетараф» - нест.

Раиси ҷаласа, мудири кафедраи сиёсатшиносии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

н.и.с., дотсент:

Котиби илмӣ, ассистент:

Пирназаров Э.А.

Комилова Р.

«Имзоҳои н.и.с., дотсент Пирназаров Э.А. ва Комилова Р.-ро тасдиқ мекунам»

Сардори Раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси

Донишгоҳи давлатии Кӯлоб

ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ:

Амиров Ф.А.

735360, Ҷумҳурии Тоҷикистон, вилояти Хатлон,

ш. Кӯлоб, кӯчаи С. Сафаров, 16.

Тел.:(+992 3322) 2-35-06

E-mail: info@kgu.tj